

SON § 113   **Återrapportering av uppdrag RF § 89. Ekonomi inför år 2024**

Ärendenummer: SON 2023/241

Paragraf föregående instans: SON/AU § 85

Socialnämndens beslut

- Socialnämnden föreslår att regionfullmäktige godtar informationen om åtgärder som ska förbättra det ekonomiska läget 2024.
  - Socialnämnden föreslår att regionfullmäktige tilldelar socialnämnden driftbudget enligt prioritering i mål- och budgetskrivelse 2024-2026 (SON 2023-03-15 § 46).
  - Paragrafen förklaras omedelbart justerad.
-

Sammanfattning

Socialnämnden har fått i uppdrag från regionfullmäktige att planera och anpassa sin verksamhet inför 2024 års ekonomiska utmaningar. Planen ska återrapporteras till budgetavstämningen 2023.

De senaste åren har socialförvaltningen fått statsbidrag som bidragit till utveckling och kompetenshöjning, bidragen har också bidragit till goda ekonomiska förutsättningar. Intäkterna från statsbidrag minskar dock avsevärt 2024 och framåt.

Inom socialförvaltningen genomförs olika åtgärder som syftar till sänkta kostnader, en anpassning till de ekonomiska förutsättningar 2024. Främst arbetar verksamheterna med åtgärder för att sänka sjuktalet samt få en hållbar bemanning. Detta påverkar också kompetensförsörjningen, som tillsammans med ekonomin, är socialförvaltningens största utmaning. Samtidigt är det stora kostnadsökningar som beror på rådande

inflation. Väsentliga faktorer för att klara utmaningarna framåt beskrivs i tjänsteskrivelsen (daterad 30 augusti 2023).

Det är mycket viktigt att socialförvaltningen får statsbidrag eller motsvarande finansiering 2024 för att kunna fortsätta med kompetensutvecklingen och utveckling av verksamheten. Det är en grundläggande förutsättning för att klara verksamheten framåt med bibehållen kvalitet. För att ha rimliga ekonomiska förutsättningar behövs dels medel för äskandena i mål- och budgetskrivelsen 2024-2026 (SON 2023-03-15 § 46), dels kompensation i form av budgettillskott för de stora kostnadsökningarna som skett samt uteblivna statsbidrag. En bedömning är att budgettillskott behövs med cirka 55 mnkr, utöver äskandena i mål- och budgetskrivelsen.

Mål- och budgetskrivelse 2024-2026

Socialnämndens äskande från mål- och budgetskrivelse 2024-2026 kvarstår (SON 2023-03-15 § 46):

Behov av tillskott till driftbudget 2024, i prioritetsordning:

1. Resursfördelningsmodell äldreomsorg, enligt beräkning. I och med den demografiska utvecklingen med betydligt fler äldre personer så kommer behovet av insatser att öka inom äldreomsorgen. För att klara förvaltningens grundläggande uppdrag måste budgetmedel tillföras enligt resursfördelningsmodellen.
2. Kompensation löneökningar och prioriterade grupper, enligt beräkning. Detta är en grundläggande förutsättning och ett led i att klara kompetensutmaningen.
3. Prisökningar externa avtal 18 mnkr. Förvaltningen har stor andel externa utförare med indexreglerade avtal (verksamhet som annars skulle bedrivas i egen regi och vara föremål för

löneökningarna enligt punkten ovan).

Tillskott behövs också till individ- och familjeomsorgen då ersättningen till familjehem och riksnormen för försörjningsstöd höjts nationellt. Tillskott behövs också för LSS-verksamheten som bedrivs med låga kostnader men stort budgetunderskott. När schemaförändringar enligt § 13 genomförs bedöms personalkostnaderna öka och då behövs budgettillskott. Om nya uppdrag, så som stödboende, ska genomföras måste socialförvaltningen tillföras budgetmedel för detta.

4. Ökad riksnorm försörjningsstöd 4,5 mnkr.
5. Höjda ersättningar familjehem 3 mnkr.
6. LSS-verksamheten 40 mnkr.
7. Ökade personalkostnader § 13 schemaändringar 4,5 mnkr.
8. Stödboende (lågtröskelboende) 8,2 mnkr.

Behov av budgettillskott 2024-2026

Förutom äskandena i mål- och budgetskrivelsen enligt ovan så behöver socialförvaltningen kompensation för ökade kostnader enligt nedanstående, totalt belopp cirka 55 mnkr:

- Om statsbidrag till äldreomsorgen omvandlas till generella statsbidrag så måste socialförvaltningen ha del av detta för att lyckas med kompetensförsörjningen.
- **För kompetensförsörjning behövs budgetmedel med 34,1 mnkr** (förutsatt att socialförvaltningen tappar nuvarande statsbidrag):
  - Nyutbildade undersköterskor får ett lönepåslag med 3000 kronor per månad och hittills har cirka 90

medarbetare inom egenregin utbildats (främst genom statsbidraget äldreomsorgslyftet) vilket ger en kostnadsökning med 4,6 mnkr per år.

- Fortsatta utbildningssatsningar i nivå med äldreomsorgslyftet och satsningar på vidareutbildningar av sjuksköterskor bedöms kosta 18 mnkr.
  - Fortsatt friskvårdssatsning 7 mnkr.
  - Hållbara och rimliga chefsområden 3 mnkr.
  - Satsningen på att få in ungdomar i äldreomsorgen görs med hjälp av Ung omsorg. Kostnad per år är 1,5 mnkr.
- **Allmän kostnadsökning** som avser till exempel hjälpmedel, förbrukningsmaterial (inklusive livsmedel) och transporter. (Bedömning utifrån kostnader januari till juli 2023.) **Utökad budget behövs med 10 mnkr från 2024 och framåt.**
  - Fram till sommaren 2024 kommer det 18 **nya platser på bostad med särskild service inom LSS**, varav 6 platser redan i höst. Med tanke på att det idag finns en kö, personer med ej verkställda beslut, så kommer dessa platser till stor del att nyttjas vilket ger en kostnadsökning på runt 25 mnkr per år. Kostnadsökning 2024 bedöms till 10 mnkr. (Förutom denna kostnadsökning så finns det ett äskande i mål- och budgetskrivelsen om 40 mnkr till LSS-verksamheten.) **Utökad budget behövs med 10 mnkr för 2024 och 25 mnkr från 2025 och framåt.**
  - **Övertagande av särskilda boendet** Terra Nova med 60 platser ger en bedömd kostnadsökning på drygt 6 mnkr per år. Kostnadsökningen beror på att verksamheten övergår från privat utförare och bedömningen är att personaltätheten

kommer att ökas. Övertagandet kommer att ske under 2024. Den ökade kostnaden ska finansieras inom resursfördelningsmodellen.

- För närvarande finns ett antal tjänster som finansieras med statsbidrag, några av dem är nödvändiga för att upprätthålla verksamheten, till exempel stödsjuksköterskor.

Beredskapssamordnare 0,8 mnkr

Bedömning

Bedömningen är att förvaltningens åtgärder kommer att sänka kostnaderna i viss mån men att det inte räcker för att få en ekonomi i balans framåt. För att ha en ekonomi i balans och bibehålla kvaliteten i verksamheterna behövs tillskott av budgetmedel.

Ärendets behandling under mötet

Anna-Lena Gutedal, ekonomichef föredrar ärendet.

Förvaltningen har, inför nämndens sammanträde, skickat ut en uppdaterad version av tjänsteskrivelsen. Diskussion förs om åtgärder inför 2024 och det ekonomiska läget. Socialdirektören konstaterar att det är ett exceptionellt läge som förvaltningen och regionen står inför i nästa års budget med en stor påverkan av exempelvis inflation, kompetensbrist och ökande behov.

I tjänsteskrivelsen finns de tre punkterna från mål- och budgetskrivelsen 2024-2026 (SON 2023-03-15 § 46) som RF tidigare beviljat. Sedan har förvaltningen gjort en prioritering av de ytterligare budgetmedel som nämnden skulle behöva tillskott för.

Yrkande 1

Johan Malmros (C) yrkar för socialnämnden att fortsätta arbetet med att utifrån nu kända förutsättningar för 2024 få en ekonomi i balans med bibehållen kvalitet. Återrapportering i december.

Yrkande 2

Håkan Ericsson (S) och Andreas Vall (M) yrkar avslag på Johan Malmros förslag och yrkar även på att socialnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Ordförande Håkan Ericsson (S) ställer Johan Malmros yrkande mot sitt och Andreas Valls yrkande och finner att socialnämnden bifaller Håkan Ericssons och Andreas Valls yrkande.

Yrkande 3

Ordförande yrkar att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ordförande finner bifall till yrkandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-30

Skickas till

RS registrator

RSF ekonomi och styrning

SOF Anna-Lena Gutedal, ekonomichef